

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 7:19, leidžiasi 5:51

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII

Price 15c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Spalio-October 29 d., 1971 m.

Kaina 15c

255

ISSPRESTA TURKIJOS VYRIAUSYBĖS KRIZĖ

VENGŖŲ SUKILIMO 15 M. SUKAKTIS

Spalio 23 d. sukakus 15 metų nuo Vengrijos sukilimo pradžia, JAV ir kitose kraštuose vyko minėjimai. New York'e sukaktis paminėta spalio 22 ir 24 d. Pavergtųjų Europos Tautų (PET) organizacijos gen. komitetas spalio 22 d. turėjo viešą posėdį Vengrijos sukilimui prisiminti. Buvo visa eilė kalbų ir priimta atinkama Deklaracija. Įžangos žodį tarė PET pirmininkas S. Korbonski, kalbėjo Vengrijos komiteto pirm. prel. Bela Varga, pagrindinį pranešimą padarė dr. G. Targonski, Fordhamo universiteto matematikos profesorius ir Pax Romana pirmininkas.

Vengras Imre Kovacs pateikė priimtą Deklaraciją Vengrijos sukilimo bei dabartinės Vengrijos padėties klausimu. Pranešėjas pažymėjo, kad 1956 metais Vengrijos jaunimas buvo sukilęs prieš komunistų valdžią bei sovietų įsigalėjimą krašte.

Nors Vengrijos jaunimas iš paviršiaus atrodo esąs abejingas, tačiau jis ryžtingai siekia laisvės Vengrijos. Tas jaunimas ypatingai seka vakarietišką muziką, papročius. Esą, Vengrijos jaunimo protestas per muziką jau pasiekęs epideminio masto. Pačiame krašte rinkimai tebėra nelaisvi, gyventojų kelionės į Vakarus varžomos ir toliau pažeidžiamos žmogaus teisės.

Deklaracijoje kreipiamasi į Jungt. Tautas, kad ši į dieno tvarkę įrašytų Vengrijos klausimą ir kad pačios J. Tautos siektų, jog Vengrijos gyventojams būtų leista naudotis pagrindinėmis žmogaus teisėmis. Reikalaujama teisių bei nepriklausomybės atstatymo Vengrijoje — tai turėtų būti sąlyga tariantis su Sovietų Sąjunga.

PET Lietuvos delegacijos vadovas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. Vaclovas Sidzikauskas papildydamas Kovacs minčių, savo žodyje priminė Vakarų abejingumą — laisvųjų sąžinės nesukrėtė nei Lietuvos 30.000 partizanų skaudus likimas, nei sovietų įvykdyta invazija Čekoslovakijoje, nei Lenkijos darbininkų kova už laisvę Vengrijos sukilimasturėtų likti padrasinimo, kovai dėl laisvės, išraiškų. Pavergtųjų atstovai, pabrėžė Sidzikauskas, turėtų kelti pavergtųjų tautų siekimus ir kreiptis į pasaulio sąžinę bei jo politinę išmintį. PET gen. komiteto nariai pasiūlytą Deklaraciją priėmė vienbalsiai.

Vengrijos sukilimo 15-ą sukaktį minint, spalio 24 d. įvyko didelis tautų festivalis New York'e, Roosevelt viešbučio salėje. Dalyvavo apie 20 tautybių su savo tautiniais ansambliais, šokių grupėmis, instrumentalistais, solistais ir kt. Festivalis sutraukė, nepalankaus oro nepaisant, kelis šimtus žmonių. J. dvygos Matulaitienės vadovaujama šokių grupė išpildė "Rankšluostėlių" ir "Malūną". Programos pranešėja buvo Nastutė Umbrazaitė. Spalvingą, ilgą programą vykdant, buvo pareiškimų Vengrijos sukilimo sukakties proga.

(E)

Izraelis nekalbės, kol negaus lėktuvų

JERUZALĖ. — Izraelio vyriausybė nutarusi nepradėti jokių derybų su Amerikos paskirtu tarpininku Sisco, kol Amerika nepradės vėl duoti Izraeliui jo prašomų Phantom lėktuvų. Premjeris Meir apkalbino valstybės sekr. Rogers, kad jis atsisakė savo ankstyvesnės, Izraeliui palankios, linijos ir pradėjo kartoti Egipto sąlygas, siekiant kanalo atidarymo.

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Prezidentui Nixonui paskelbus, kad Aliaskoje numatytas branduolinio užtaiso sprogdinimas yra autorizuojamas, triukšmą pakėlė Aliaskos gubernatorius William Egan ir sen. Mike Gravel. Jie reikalauja bandymą sulaukyti, nes jis galis būti pavojingas Aliaskos gyventojams. Gubernatorius reikalauja atsiųsti žmonių gelbėjimui laivų. Protestus reiškia ir Kanados parlamentas. Net 66 Kanados parlamento nariai nupirko Washington Post laikraštįje puslapi, kur reikalauja atšaukti atominių užtaisų sprogdinimus Aliaskoje.

NEW YORKAS. — Speciali komisija veda tirimus apie New Yorko policijos ryšius su nusikaltėliais. Išaiškinta, kad policijos pareigūnai iš nusikaltėlių gauna įvairių jiems reikalingų prekių, už kurias policininkai užmoka heroiną ar kitais narkotikais. Pasitaikė atvejais, kad policininkas "užsakė" pas nusikaltėlius, kokios rūšies ir kiek pavogti degtinės jo rengiamam baliui. Nusikaltėliai už narkotikus policininkams užmokėdavo vogtąs daiktas.

WASHINGTONAS. — Valstybės sekretorius Rogers ragina kongresą greit ratifikuoti Okinavos salos sugrąžinimo Japonijai sutartį.

NEW YORKAS. — Jungtinės Tautos paskyrė komisiją iš Argentinos, Italijos ir Sierra Leone ambasadorių, kad ji ištyrų Izraelio žygius paversti Jeruzalę tik žydų apgyventu miestu. Neaišku dar, ar Izraelis tokia komisija įsileis.

BRASILIA. — Amerikos ir Brazilijos delegacijos veda derybas dėl žuklės teisių 200 mylių nuo Brazilijos kranto ruože. Amerika pripažįsta tik 10 mylių platumo teritorinius vandenius.

"Lietuva" šoko "pažangiesiems"

"Lietuvos" dainos ir šokio ansamblis tris savaites gastroliavo Prancūzijoje ir jau grįžo į Vilnių. Prancūzijoje koncertavo penkiolika kartų — šalia Paryžiaus, dar Reims, Amiens, Grenoble ir kituose miestuose. Ansamblis koncertavo ir Peugeot automobilių įmonės darbininkams. Koncertuose buvo išpildytos lietuvių, rusų ir prancūzų liaudies dainos bei šokiai. Vilniaus spaudo rugsėjo mėn. skelbė, kad Vilniaus ansamblis Prancūzijos publikos buvęs nepaprastai nuostirdžiai sutiktas.

Beje, ansamblis į Prancūziją buvo išvykęs ne tiesiai iš Vilniaus, bet per Maskvą, kur jį išlydėjo kultūros ministrė Furceva. Vėliau buvo skelbiama, kad jo koncertai pirmoji eilė buvo skirti Amerikai Prancūzijos pažangiesiems sluoksniams" (komunistams — E.).

Britų karinės aviacijos nariai studijuoja įvairius būdus, kaip lakūnais galėtų išlipti iš jūron nukritusio lėktuvo. Įvairūs tankai nuleidžiami iki 60 pėdų gylumo į vandenį, o nariai bando įvairias angas ir išlipimo metodus.

PREZIDENTAS Į KINIJĄ - TIK 1972 M.

Opozicija puola Japonijos vyriausybę

WASHINGTONAS. — Prezidento Nixono patarėjas Henry Kissinger, pranešęs prezidentui savo kelionės į Pekiną rezultatus, papasakojo ir spaudai, kad prezidentas važiuos į Kiniją tik ateinančių metų pradžioje. Tikslą data bus paskelbta lapkričio mėn. Dar kartą teks pasiųsti į Kiniją grupę pareigūnų nustatyti paskutinių šios kelionės detalių. Kissingerio buvimas Pekine, tuo metu, kada Jungtinės Tautos sprendė Kinijos klausimą, buvęs tik atsitiktinumas. Nixonas susitiksis ir su Kinijos Mao Tse Tungu. Derybose su Kinija nebus liečiamos trečiosios valstybės ir nebus sprendžiamas Vietnamo klausimas. Kissingeris nieko nežina apie vidinius Kinijos vadų nesutarimus ar varžybas dėl valdžios.

Kinijos spaudo pagaliau paskelbė žmonėms apie Kinijos priėmimą į JT. Straipsniai pasakoja, kaip "Amerika ir Japonija lyg skruzdėlės ant karštos keptuvės" bandė sustabdyti Kinijos priėmimą. Amerika, kovodama prieš Kinijos teisių JT atstatymą "tik pakėlė akmenį, kurį užsimetė sau ant kojos". Kinų spaudo nurodo, kad 35 valstybės balsavo prieš Kinijos priėmimą, tačiau tų valstybių tarpe puolamos tik Amerika ir Japonija.

Sovietų spaudo savo reportażuose apie įvykius Jungtinėse Tautose pabrėžia, kad Sovietų Sąjunga visą laiką kovojo už Kinijos priėmimą, nors Kinija pagadino savo ryšius su sovietais. Sovietai parodė savo įžvalgumą dar prieš 20 metų.

Japonijos parlamentas du kart atmetė opozicijos pasiūlytas nepasitikėjimo Sato vyriausybės rezoliucijas. Japonijos darbininkų unijų federacijos vadas paskelbė, jog prieš Sato vyriausybę bus pradėtos demonstracijos, kurios nuvers premjerą Sato. Japonų spaudo ragina vyriausybę skubiai užmegzti santykius su komunistine Kinija.

JAV senatė sen. Peter Dominick pasiūlė sumažinti Amerikos įnašus Jungtinėse Tautose iš 31% iki 25%. Sen. James Buckley siūlo atimti 100 mil. dol. iš JT išvystymo programos biudžeto ir pusantr mil. dol. iš pasaulio maisto agentūros. Yra pasiūlymų gerokai apkarpyti 3.2 bil. dol. užsienio paramai skirtą sumą.

◆ Buvusi belgų kolonija Kongas nutarė pakeisti savo valstybės vardą į Zaire.

Belgija pripažino Pekino valdžią

BRUSELIS. — Belgija ir komunistinė Kinija susitarė užmegzti diplomatinius ryšius ir per tris mėnesius pasikeisti ambasadoriais. Jungtinės Tautos Belgija susilaikė nuo balsavimo, kai buvo sprendžiamas Tautinės Kinijos likimas. Kada buvo balsuojama dėl komunistinės Kinijos priėmimo, Belgija balsavo už priėmimą ir Taiwano išmetimą. Tautinė Kinija paskelbė, kad ji nutraukia diplomatinius santykius su Belgija.

Didins Paryžiaus Maskvos prekybą

PARYŽIUS. — Prancūzijos sutartis su Sovietų Sąjunga siekia dvigubai padidinti prekybą ir pradėti pramonės įmonių bendradarbiavimą. Brežnevas vakar lankėsi Marselyje, kur sovietai padės prancūzams pastatyti didelę plieno įvėlyklą. Prancūzų Renault bendrovė padės rusams statyti sunkvežiminių fabriku.

Prancūzų-sovietų prekyba per paskutiniuosius 5 metus padvigubėjo, tačiau sudaro tik pusantro nuosimnio visos Prancūzijos užsienio prekybos.

Brežnevas tarp derybų su prezidentu Pompidou turėjo progą nueiti į Louvre muziejų apžiūrėti garsiąjį meno kūrinių, jų tarpe "Mona Liza" paveikslą. Jis aplankė ir prancūzų komunistų prižiūrimą butą, kur 1909—1912 metais gyveno Leninai. Dabar šiame trijų kambarėlių bute įrengtas komunistinio muziejaus.

MAASKVA. — Nuo širdies smūgio mirė Michail Jangel, 60 m. ukrainietis mokslininkas, vadovavęs sovietų erdvės tyrinėjimų programai. Jis buvo svarbiausias raketų ir erdvėlaivių konstruktorius, užėmęs po Sergejaus Korolevo mirties vadovaujančią vietą.

LONDONAS. — Britanija paskelbė, kad ateityje britų pasauš nebus įrašoma plaukų spalva. Plaukų dažymas tokį klausimą padaręs nepraktišku.

KARIUOMENĖS VADAI PAREIŠKĖ PREMJEŖUI ERIM PASITIKĖJIMĄ

ANKARA. — Kaip jau buvo pranešta, Turkijos vyriausybė atsistatydino, tačiau prezidentas Cevdet Sunay atsisakė priimti premjerą Erim pareikšimą ir pavedė jam toliau eiti pareigas. Premjeras sutiko pasilikti savo vietoje. Prezidentas po Tautinės Saugumo Tarybos posėdžių paskelbė, kad premjeras turis pilną parlamento, kariuomenės ir visų žmonių pasitikėjimą, todėl jo atsistatydinimo pareikšimas neįmanomas.

Ragina skubiai atsiųsti atstovus

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų sekretorius pasiuntė į Pekiną telegramą, ragindamas Kinijos vyriausybę atsiųsti savo delegatus į JT Saugumo Tarybą, nes ji veikia be pertraukos. Taryba gali būti suaukta bet kuriuo metu svarstyti Indijos-Pakistano padėties. Tarybos prezidentas Nikaragvos ambasadorius Washingtono Sevilla Sacasa net negalėjo dalyvauti Washingtone baliuje Jugoslavijos prezidento Tito garbei, norėdamas pasilikti New York'e ir pasitikti Kinijos delegatus, kai jie atvažiuos.

Jei Kinija norės būti taryboje vadinama "Peoples Republic of China", tai jos atstovai reikės tarybai pirmininkauti. Pirmininkai keičiasi kas mėnesį ir po Nikaragvos, pagal anglišką alfabetą, lapkričio mėn. pirmininkavimas tektų ne Lenkijai (Poland), bet "Peoples" respublikai.

Žinoma, Saugumo Taryba gali svarstyti klausimus vienam nariui ir nedalyvaujant. Tokių atvejų praeityje yra buvę. Taryba nubalsavo pasiųsti į Korėją kariuomenę tuo metu, kada Sovietų Sąjungos delegacija boikotavo tarybos posėdžius. Nuo to laiko sovietai reikalauja, kad visi svarbūs klausimai būtų sprendžiami tik visų tarybos narių, ypač visų nuolatinių narių posėdžiuose.

Artilerija šaudo į Pakistano pusę

KARACHI. — Nors oficialiai karo tarp Indijos ir Pakistano nėra, kasdien abi valstybės praneša apie artilerijos dvikovą. Pakistanas pranešė, kad Rangpuro rajone Indijos artilerija pasiuntė į Pakistaną 1.100 saviškių ir užmušė 64 asmenis, jų tarpe 26 moteris ir 21 vaiką. Pakistanas pasiuntė Indijai protesto notą, nes buvęs jau 21-tas toks artilerijos veiklos incidentas.

Policija stipriai saugo Tito grupę

WASHINGTONAS. — Prezidentas Tito pradėjo savo oficialų vizitą Amerikoje, tačiau neskelbiama, kur jis lankysis ir ką darys dėl saugumo sumetimų. Norima išvengti 1963 metų incidentų, kuriuose keli jo grupės nariai buvo New York'e primušti nuo komunistų pabėgusių amerikiečių.

Pernai rudenį Jugoslavijoje viešėjo prezidentas Nixonas. Tis dabar atsako į šį vizitą. Pasitarimuose bus paliesti Vidurinių Rytų konflikto klausimai ir komunistų pasaulio vystymasis.

Premjeras Erim, 59 metų teisės profesorius, tapo premjeru prieš 7 mėn., kada kariuomenės vadų ultimatumas pašalino buvusią teisingumo partijos valdžią. Naujoje vyriausybėje buvo ir penki teisingumo partijos nariai. Nauja vyriausybė pradėjo svarbias konstitucines reformas, kurių reikalavo karo vadai. Prieš kelias savaites teisingumo partija atšaukė savo penkis ministrus ir dėl to kilo dabartinė krizė.

Premjeras Erim karčiais žodžiais pasmerkė teisingumo partiją ir jos vadą, buvusį premjerą Demirelį, kuris tyčia suklebęs vyriausybėje krizę, nes jo partija pradėjanti jo nebeklausti. Premjeras priminė ir Demirelo šeimoje išaiškintą korupciją.

Tautinio Saugumo taryboje yra ir aukšti kariuomenės vadai, kurių ultimatumas prieš 7 mėn. nuvertė Demirelio vyriausybę. Vadai pareiškė pasitenkinimą dabartinės vyriausybės veikla, teroro veiksmų sumažėjimu Turkijoje ir kitomis šios vyriausybės pradėtomis reformomis. Turkijos karinė vadovybė vis dar laiko "save respublikos kūrėju Atatürko įpėdiniais ir jo idėjų saugotojais. Kariuomenės pasitikėjimas dabartine vyriausybe užtikrina jai saugią ateitį, nežiūrint parlamente pasitaikančios opozicijos trukdymų.

Demonstracijos prieš karą Vietname

WASHINGTONAS. — Policija suėmė apie 300 demonstracijos prieš Vietnamo karą dalyvių, kurie susėdė viduryje Pennsylvanijos avenū bandė sutrukdyti miesto judėjimą. Sėdėjimas prasidėjo 5 val., kada žmonės grįžta iš darbų ir gatvių eismas yra labai gyvas.

Demonstracijos dalyvių nebuvo daug, apie 500. Jie bandė pasiekti Baltuosius Rūmus, kur jie planavo išeiti prezidentui Nixonui "pašalinimo iš darbo" raštą. Prie prezidentūros jų niekas nepreileido, čia budėjo apie 1.000 policininkų.

Demonstracijai vadovavo Renne Davis, teistas Čikagoje už neramumų organizavimą, tarp vadų buvo ir pagarsėjęs Milwaukee katalikų kunigas James Groppi bei neegras Dick Gregory, kuris girtasi nevalgęs jokio maisto tik gerias skysčius, kol Vietname vyks karas.

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo šią savaitę yra mažiau amerikiečių kariuomenių, negu 1966 m., kada jų buvo 196.000. Vietnamizavimo planas jau baigiamas. Amerikiečiai valdo keturias bazes, 24 upių laivus ir 14 radaro stočių, bet ir tos bus greit perleistos vietnamiečiams.

BELFASTAS. — Šiaurinės Airijos vyriausybėn buvo įjungtas ir vienas katalikas, pirmas per 50 metų. Jis bus premjero Faulkerio patarėjas katalikų reikalais.

KANADOS NAUJIENOS

17-ta Kanados Lietuvių Diena ir 2-ras jaunimo kongresas praėjo

ST. CATHARINES, Ont. — Janimo kongresas prasidėjo spalio 8 d., baigėsi spalio 8 d. Spalio 9 d. Merriton community Centre įvyko susipažinimo vakaras, kur dalyvavo apie 150 jaunimo. Reikia pripažinti, tai labai mažai. Londone praeitais metais per 16-tą Lietuvių Dieną (be jaunimo kongreso) jaunimo susipažinimo vakare dalyvavo dvigubai daugiau. Spalio 9 d. turėjo prasidėti jaunimo simpoziumas 10 val., bet dėl dalyvių buvo pradėtas tik 11 val. Jaunimo kongreso simpoziume dalyvavo apie 40 jaunimo. Tai labai mažai. Kur Kanados jaunimas?

Simpoziumo nariais buvo paviesti: G. Breichmanas, R. Sakadolskis, A. Norvilas, P. Dundaras, J. Kuraite, A. Puteris, G. Karosas ir A. Volungytė.

Simpoziumui pirmininkavo J. Čeponkutė. Sveikinimo kalbą pasakė KLB pirmininkas Dr. S. Čepas.

Antrojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengimo komiteto pirmininkas R. Sakadolskis, iš Chicagos padarė pranešimą apie kongreso parengiamuosius darbus ir t. t.

Spalio 9 d. 6 v. įvyko bendras senimo ir jaunimo susipažinimo vakaras Lincoln Curling saleje. Tą dieną oras buvo labai blogas. Lietuvos lijo nuo pat ryto iki vidurnakčio. Nežiūrint blogo oro svečių privaziavo per tūkstantį ir, esant erdviai salei ir geram orkestrui, svečiai linksminosi iki kitos dienos pirmos valandos.

Spalio 10 d. 2-ą val. po pietų įvyko pamaldos St. Catharines katedroje, dalyvaujant vietos vyskupui T. J. McCarthy. Mišios koncertavo mons. dr. J. Tadaraušas iš Hamiltono. Pamokslą pasakė prel. J. Balkūnas. Po pamaldų sveikinimo žodį tarė vyskupas T. J. McCarthy.

Tuoju po pamaldų greit susiorganizavo jaunimas ir senimas demonstratyviam žygiui su Kanados ir Lietuvos vėliavomis, gėlėmis ir plakatu, su užrašu: Freedom for Lithuania.

Žygyje dalyvavo virš 200 jaunimo tautiniais rūbais apsirengę ir apie 400 jaunų ir vyresnio amžiaus šventės dalyvių. Policijos 4 mašinos tvarkė laisvą žygiavimą gatvėmis iki paminklo. Eisena buvo labai vykusiai ir vaizdinga. Meno grupių vietiniai žygiuodami nešė užrašus: Hamiltono "Aidas", Londono

"Baltija", Toronto "Gintaras", Hamiltono "Givataras", Toronto "Stepo Kairio muz. vienetas", St. Catharines "Nemunas". Eisingą tvarkę J. Bieliūnas.

Prie paminklo komiteto vardu kalbą pasakė pirm. J. Sarapnickas, anglų kalba — antro Kanados lietuvių jaunimo kongreso pirm. G. Breichmanas. Kalbose buvo iškelta okupuotos Lietuvos lietuvių kančios ir vargai. Prie Laisvės paminklo buvo padėtos gėlių vainikas už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir rusų komunistų nužudytus lietuvių vergų darbų stovyklose, Sibire ir kitur.

Demonstracijų žygis buvo filmuojamas ir vietos anglų laikraščių reporterių fotografuojamas. Kitos dienos laikraštis patalpino nuotraukas su aprašymais.

Sugiedojus Kanados ir Lietuvos himnus, žygio dalyviai skubėjo į koncertą — gimnazijos sale. Koncerto salė apie 960 sėdimų vietų buvo pilna.

Sugiedojus Kanados himną, Lietuvių Dienos rengimo pirm. J. Sarapnickas taręs atidarymo žodį, programai praversti pakvietė Liną Virbickaitę. Invokaciją atkalbėjo parapijos klebonas J. Liauba OFM. Po jo buvo pakviestas miesto majoras M. A. Chown, kurs nustobo ir apsidžiaugė, kad lietuvių mažą grupę sugeba suorganizuoti didelės iškilmes. Majorui buvo įteikti lietuvių vardu paaukota J. Sarapnicko dovana — meniškai apdirbtas Baltijos gintaro gabalas.

Per Lietuvių Dieną buvo daug kalbėtojų, tačiau visi kalbėjo trumpai. Be abejo, per tokia šventę be kalbėtojų neapsieina, gi į šventę atvyksta žymių lietuvių ir Kanados valdžios atstovų.

Sveikinimo kalbas pasakė Ontario provincijos švietimo ministras R. Welch, geras lietuvių draugas. Konservatyvių partijos vardu P. Ryan ir parlamentas R. M. Johnston. Kanados ministras pirmininkas P. E. Trudeau negalėdamas pats dalyvauti atsiuntė sveikinimą raštu. Kalbėjo anglų ir lietuvių kalba Lietuvos generalinis konsulas Kanadoje dr. J. Zmuidzinas. Konsulas pabrėžė, kad nepriklausoma Lietuva tebėra pripažįstama daugelio kraštų, jų tarpe ir Kanados. Mons. dr. J. Tadaraušas kalbėjo Kanados lietuvių kunigų vardu angliškai

Ponia Eleonor Zapolienė rodo lietuvių daromas kalėdines puošmenas. Frank Zapolis kiekviena meta suruošia lietuvių puošmenų konkursą. Šį meta Ford City Shopping Centre lapkričio 2 dieną prasidės pamokos, kaip tas puošmenas pasidaryti. Kiekvienas ar kiekviena, laiku užsiregistravę Ford City Centro raštinėje, galės išmokyti tas puošmenas pasigaminti.

PASTABOS APIE KULTŪRINIUS DALYKUS

1. Dvylika

Detroito Lietuvių Kultūros klubo pakviestas, spalio 17 d. Lietuvių namuose kun. Algimantas Kezys, S. J. parodė du filmus. Pirmasis, labai trumpas, gal 20 - ties minučių, buvo apie visokią kultūrinę veiklą Čikagos Jaunimo centre. Matėme mažus, jaunos ir senus žmones. Matėme muzikologijos archyvą, biblioteką, koplyčią. Ma-

ir lietuviškai, taip pat prelatas J. Balkūnas iš New Yorko. Pagrindinę kalbą pasakė PLB pirmininkas St. Barzdukas, kurs kalboje pabrėžė, kad laisvę iškovoti tenka pačiai tautai. Kvietė visus lietuvių laisvės siekiamus būti vieningiems. Programą išpildė vien jaunimas, o jų buvo septyni vienetai. Programa buvo patraukli, žiūrovai nesigailėjo ovacijų.

Šventės proga buvo pasiūstos jaunimo ir bendra rezolucijos Kanados premjerui P. Trudeau. Programai pasibaigus KLB pirm. Dr. S. Čepas tarė jausmingą padėkos žodį Lietuvių Dienos rengėjams, meno vadovams, menininkams ir visiems šventės dalyviams.

Rengėjų vardu P. Balsas padėkojo menininkams už atvykimą išpildyti programos ir meno vadovams buvo įteikta gėlių. Minėjimas baigtas tautos himnu.

Tautinė istorinė paroda, dėka J. Liaubos OFM pastangomis, buvo suorganizuota aukšto lygio. Laikraščių reporteriai fotografavo žymesnius daiktus ir talpino laikraščiuose nuotraukas. Pirmą tokia reikšminga Lietuvių Diena buvo St. Catharinėje.

tėme naujai statomus rūmus, tai yra dabartinių rūmų plėtimą į aukštį ir gylį. Vaizdai labai gražūs, nors ekranėlis nebeįprastai (arba - nuprastai) mažas. Filmas, propagandinis, bet parengtas labai kruopščiai, gražiai aktorijų balsams ir švelniai muzikai palydint, paaiškinant apie žmones ir daiktus. Reikia manyti, kad po tokio filmo ir rūmų statybai iš detroitiečių aukų sulauks, jei tik pataikys paprašyti iš tų, kurie tą filmą matė.

Antrasis filmas, jau daug ilgesnis, nes apie valandos ir su daug didesėmis pretenzijomis, visoje spaudoje daugelį kartų garsintas dar prieš jo pagaminimą ir po. Tai — Dvylika. Programoje parašyta, jog čia Dvylikos tik pirmoji dalis, o antroji būsimoji pagaminta vėliau, kai atsirastų lėšų. Bet mes ir matėme dvyliką: Mykolą Vaitkų, Ramunę Kviklytę, Leonardą Šimutį, Ramunę Kviklytę, Mykolą Krupavičių, Ramunę Kviklytę, Vaclovą Sidzikauską, Ramunę Kviklytę, Juozą Žilevičių, Ramunę Kviklytę, Adomą Galdiką ir Ramunę Kviklytę.

Mykolas Vaitkus buvo pats blankiausias. Jam, kažkodėl, nekalbėti neleista filmą sukan. Jo žodžiai buvo, tur būt, paimti "nuo teipo". Jis vaikščiojo po vienuolyno sodus sau, o deklamuavo savo eilėraščius vėl sau, balsas iš kitur. Kai jis rašė prie stalo, jo dešinė ranka turėjo lyg raudoną žaidžą, kaip stigmatizuotojų. Bet kai vėliau rodė Mykolą Krupavičių, tai, žiū, ir jo rankose (ne delne, o antroje pusėje) tartum stigmų žaidžos. Supratu, jog čia jau filmo spalvų defektai, daugiau niekas.

Ispūdį darė visi tie senieji — didieji vyrai. Kiekvienas savaip, kiekvienas kitokį. Man pats nepamirštamiausias, pats natūraliausias buvo Mykolas Krupavičius. Ypač, kai jis pasakojo apie žemės gavusius vargdienius ir kai, labai jau jėgų trūkdamas, sakė, jog norėjęs matyti "raudoną Lietuvą".

Be abejo, visiems, ne tik man, labiausiai patiko tai jaunas, gražus, meilus Ramunės Kviklytės veidelis. Tik man labai nepatiko, kad ji tuos senius, garbingus žmones klausinėjo ne kaip reporterė, o tokia tonu, kaip vaikų darželio mokytoja savo "studentus". Vietomis buvo tiesiog

Vėlinių apeigos ir mirusių prisiminimas Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse įvyks sekmadienį, spalio 31 dieną, 12 val. prie KAPINIŲ KURJŲ paminklo.

JAV Lietuvių Bendruomenės Pasauliečių Komitetas ir Sklypų Savininkų Draugija kviečia visus gausiai dalyvauti.

ziau trūkumų. Aplamai, filmas yra vertingas. Sutinku su žodine žangą padariusiu kun. A. Kezys: jo vertė su metais auga ir ilgainiui jis pasidarys neįkainojamas. Tegu tik nežūsta, tegu tik būna išlaikytas daugeliu metų.

Labai gaila, kad filmų žiūrėti tesusirinko vos 80 žmonių. Iš jų apie ketvirtadalis salę apleido gerokai prieš pabaigą.

2. Algimanto Kezio nuotraukos

Tuo pačiu laiku, kai didžiojoje Lietuvių namų salėje buvo rodomi filmai, šaltinėje, buvusioje sporto salėje, vyko Algimanto Kezio fotografijų paroda. Jei neklystu, su savo meniskomis nuotraukomis A. Kezys čia atvažiuoja antrą kartą. Iš pirmosios parodos pas mane pasiliko didelė gulbė ir mes ją džiaugiamės nemažiau, kaip ir tapybos menininkų darbus. Ji turi mūsų namuose labai garbingą vietą.

Ir šį kartą visos nuotraukos juoda — balta. Net nežinau, ar kitomis spalvomis A. Kezys užsiima? Ir dabar, kaip prieš kelerius metus, vyrauja vienišumo tema. Kur tik žmogus, ten jis vienut vienutėlis tarp daugelio kėdžių, ant daugelio laiptų, tarp medžių, rodos, ir prie vandens.

Man dingojosi, kad matau beveik tą pačią parodą, kaip ir anuomet, tik šį kartą visos nuotraukos lyg mažesnės. Ar A. Kezys padarė pažangą ar atžangą, ar viskas lik kaip seniau, man

sunku pasakyti. Vistiek, kaip ten bebūtų, jo nuotraukų galėtume žiūrėti, žiūrėti, žiūrėti ir vis nebūti sotūs. Melancholija, nostalgija į jo vienišus žmones ir daiktus žiūrėdamas užsikreiti, o žiūrėti vistiek nori, kaip alkoholis gerti.

Skačiau, kad A. Kezys greit vėl naują albumą išleis. Su tais nuotraukų albumais tai blogiausia, kad mažas žmogus mažose namuose nežinau kaip ir kur juos laikyti. Jei turėtume tiek sienų, kaip salėse, tai išsikabinę turime jas visas. Bet kai reikia laikyti sukrūvusį knygų lentynas, tai užmiršti tuos albumus pavartyti. Kai kas sako, jog tai tas pats, kaip ir knygos. Man tas pats, o jei tas pats, tai labai blogai. Prozos knygas, tur būt, ne aš vienas teskaitau kartą. Tik labai, labai retais. atvejais kai kurį romaną, paimame antrą sykį į rankas, ir tai ne išsisaijį perskaityti, o kokio gincio atveju kurią vietą pasikartoti. Nemėgiama poeziją irgi retai kas skaito daugelį kartų, o mėgiama dažniausiai išmoksta atmintinai ir paskui sau deklamuojasi kad ir darbovietėje ar važiuodami automobiliu. O ar gali paveikslą, šiuo atveju meniską fotografiją, "išmokyti"? Ne. Ji man ir daugelį kartų turi būti ant sienos. Kai ant sienų vietos pritrūksti, tai atsiranda problema.

3. Rašytojų pagerbimas

Jį organizuoja Detroito Kultūros Klubas. Tās pats Klubas, (Nukelta į 5 psl.)

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 pusl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 pusl.	\$6.00
Prof. Vael. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrišta, 431 pusl.	\$7.50
Prof. Vael. Biržiška, SENIŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. įrišta — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00; II dalis, 225 pusl., įrišta — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Keirys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 p.	\$5.50
Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 pusl.	\$3.00
P. Liūdžiūnas, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIŪDŽIŲ, 88 pusl.	\$1.00
S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJA AMERIKOJE, 297 p. įrišta — \$5.00 minkštasis viršelis — \$4.00	\$4.00
Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrišta 968 pusl., dabar tik	\$10.00

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ SOKIŲ SVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakušios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Did you ever hear of returning a Savings Bond because you got too many?

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is the property of the U.S. Government and the advertising copy.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

KUR SENŲJŲ LIETUVIŲ GYVENTA

III

Kaip Olevičius pėsčias į Ameriką ėjo
(Užrašė Nadas Rastenis)

(Tęsinys)

Vėl žiūrėjau į žemėlapi. Pa-
stebėjau, kad eidamas Vokietija,
greta Olandijos sienos, ga-
liu prieiti veik prie paties Rot-
terdamo vietą, kur upe iš Vokie-
tijos galima laivą plaukti į Rot-
terdamą. Tai ten ir ėjau.

Beieidamas pailsau. Jau bu-
vo pavakarys. Išvydau prie ke-
lio didelį ūkį ir aplinkui krūmi-
nė tvorą. Pristatė, įlindau
į tą tvorą ir per naktį ten gulė-
jau.

Ant rytojaus, išlindęs iš krū-
mų, ėjau tolyn. Po kiek laiko
prieėjau ūkį ir pamačiau ūkinin-
ką. Aš jam pasipasakojau. Jis
man davė valgyti ir dar maga-
ryčių davė vieną markę pinigais.

Vėl išėjau ir ėjau visą dieną.
Tai buvo sekmadienis ir vakaras.
Įėjau į mišką ir baigdamas iš
jo išėiti pamačiau šakų krūvą.
Pamaniau, kad tai gera vieta
nakvynei. Įlindau į tas šakas ir
per naktį praskurdau.

Ryte, kai išgirdau gaidžių
giedant ir šunis lojant, išlindau
iš šakų ir pradėjau eiti. Kiek
paėjęs sutikau žmogų ir kla-
usiau jį kur galima prieiti prie
laivo, kuris plaukia į Rotterda-
mą. Jis nurodė kelią ir sakė, kad
laivas išplaukia 6 valandą
ryto. Prieplaukė suradau. Už
bilietą sumokėjau dvi markes,
įlipau į laivą ir laivas tuoj pra-
dėjo plaukti.

Jau buvo po pietų. Vienas lai-
vo patarnautojas priėjo prie ma-
nės ir klausė, kodėl aš neinu val-
gyti per visą dieną. Aš jam at-
sakiau, kad turiu duonos, tai val-
giau. Jis nuėjo ir man atnešė
kiek mėsos ir bulvių. Bevalgy-
damas jam pasisakiau, kad esu
pasprukęs iš rusų valdžios na-
gu ir kad noriu važiuoti į Ang-
liją. Jis mane klausė ar aš turiu
pasportą. Atsakiau, kad netu-
riu. Jis pasiūlydė, kad be pas-
porto per Olandiją važiuoti už-
ginta ir kad galiu būti areštuot-
as ir grąžintas atgal. Kaip tas
jo pasakymas nugaršdino ma-
ne! Net mano kinkos pradėjo
drebėti. Maniau kad esu už-
burtame rate — niekur nega-
liu išeiti.

Buvo apie pusę po trijų po
pietų, kai laivas pasiekė Rotter-
damą. Kai laivas sustojo, lentą
nuolipimui patiesė. — aš apsidai-
riau: policijos niekur nematyt,
ir drožiau nuo laivo. Pamačiau
stovintį žmogų. Jis ant kepu-

rės turėjo panašią, porterio
ženklą. Aš jį paklausiau, kur
galiu rasti laivų prieplauką
plaukti į Angliją. Jis atsakė,
kad jei aš jam užmokėsiu, tai jis
mane nuves. Aš paklausiau, kiek
kainuos. Jis reikalavo vienos
markės. Aš jam markę sumokė-
jau ir jis pradėjo mane vesti. Be-
einant jis man patarė, kad aš
turiu apmaintyti savo vokiškus
pinigus į angliškus, ir privėdė
prie tokios kontrolės. Už savuo-
sius vokiškus aš gavau 10 ang-
liškų šilingų. Jis mane baigęs
vesti įleido į prieplaukos namą.

Įėjęs vidun prieėjau prie bi-
lietinės ir paklausiau, ar iš čia
eina laivai į Londoną. Atsakė,
kad eina, kad laivas išplauks
5 valandą po pietų, ir kad bile-
tas kainuoja 15 šilingų.

Tai tau, bobule, devintinė!
Aš turiu tik 10 šilingų, o čia rei-
kia 15 šilingų! Aš jį klausiau ar
kur kitur arčiau, šioje pusėje
Londono, Anglijoje, laivas sus-
toja. Sakiau, kad turiu pinigų
tik pervaziuoti per kanalą. Pa-
sirodė, kad arčiau sustojimo
vieton Anglijoje kainavo 10 šil-
lingų ir 5 centai. Aš puoliau
prašyti, maldauti, kad už mano
pinigus bilietų pardavėjas duotų
man bilietą į artiausią laivo sus-
tojimo vietą Anglijoje. Jis ti-
krino, kad jokių būdu tą pada-
ryti negali.

Užpakaly manęs stovėjo gra-
žiai apsirengęs vyras, į adveri-
ją atsiremęs. Jis priėjo prie lan-
gelio ir paklausė pardavėjo kiek
man pinigų trūksta. Tas jam
atsakė, kad 20 pfenigų. Tuomet
tas geradarys išėmė ir padavė
tą jam taip mažą, o man taip di-
delę sumą — angliškus 5 cen-
tus! Kaip aš jam buvau dėkin-
gas, kaip aš jam dėkojau! Jis
buvo mano išpirkėjas iš nelais-
vės...

Kuogreičiausiai sprūdau ant
laivo! Kai laivan įlipau, jau-
čiausi esąs kitame pasauly. Su-
pratav, kad Olandijos policija
prie manęs jau neprieis...

Pagaliau, laivas pradėjo plauk-
ti. Aš stovėjau prie krašto lai-
vo sulinksmėjęs, dairiausi tai ap-
link, tai į verpetuojantį vandenį
laivui jį skrodžiant. Pakeliu gal-
vą ir matau, kad tas geras žmo-
gus, kuris užmokėjo už mane 5
centus, ateina su kitu elegantiš-
ku žmogumi. Priėjo prie ma-
nės ir pirmiau minėtasis paklau-

VITALIS ŽUKAUSKAS,

Sekmadienį, šių metų spalio mėn. 31 dieną, 4:00 val. p. p., savo
talentingu žodžiu linksmins svečius Naujųjų banketė,
VFW salėje, 7254 West 63rd Street

sė, ar aš turiu pinigų. Atsakiau,
kad neturiu. Jis man davė šilin-
gą ir "jie nuėjo".

Vakarui, temstant patarnau-
tojas man atnešė valgio ir sakė,
kad tas žmogus atsiuntė, kuris
man davė pinigų. Aš pavalgiau
ir atsiguliau. Ryte atsikėliau
ir apsiirengiau — man vėl tas pa-
tarnautojas atnešė valgio ir vis
nuo to paties žmogaus.

Stovėjau ant denio ir dairiau-
si. Jau matėsi Anglijos pakran-
čiai. Išėjus ant denio vėl priėjo
tie du ponai ir dabar antras man
davė šilingą. Aš jiems abiemis,
labai žemai pasilenkdamas, pa-
dėkojau už jų geradarystes. Jie
man pasakė, kad man išlipus iš
laivo dviejų šilingų užteks nusipir-
kti maisto kol į Londoną nu-
eisiu. Patarė, kad eidamas mai-
sto neprapščiau, nes Anglijoje
tas yra uždrausta.

Kai laivas sustojo, aš iš laivo
išlipęs pasileidau eiti į Londoną.
Prieėjau prie dvikelio. Neži-
noju kurio keliu eiti. Pama-
čiau, kad žmogus išėjo iš namų
ir eina skersai kelią į tvartus.
Prieėjau, klausiau kelio vokiškai.
Jis man murmėjo angliškai, bet
aš nesupratau. Jis ženklais pra-
dėjo klausyti, ar aš noriu geležin-
kelio važiuoti, ar pėsčias eiti. Aš
jam rodžiau, kad noriu pėsčias
eiti. Jis ženklais klausė, ar no-
riu valgyti. Aš jam rodžiau,
kad dar neseniai valgiau ir ne-
noriu. Tai jis man parodė kelią
ir dar davė šilingą. Dabar aš
jau turėjau 3 šilingus.

Ėjau jo nurodytu keliu visą
dieną. Pavakary pamačiau neto-
li kelio kugį šieno. Dar buvo
anksti ir galėjau eiti. Bet pa-
maniau, kad sunku bus gauti to-
kią gerą nakvynę veltui, tai įlin-
dau į šieną ir per naktį išgulė-
jau.

Ant rytojaus atsikėliau ir vėl
ėjau. Sustojau karčiamoj, nu-
sipirkau sandvičių ir vėl ėjau
per visą dieną. Pavakary pra-
dėjo matytis miestai. Įėjau į
miestą. Einu sau ramiai, dra-
siai. Sutinku policistus, bet jų
nebijojau: maniau sau kad čia
laisvas kraštas ir niekas manęs
nelies. Prieinu prie skersgatvio.
Prie kampo stovi keturi policis-
tai. Aš praėjau pro juos, bet žiū-
riu, kad jų vienas atsisukė ir
eina prie manęs. Priėjo ir kaž-
ko klausė angliškai. Atsakiau
vokiškai, kad angliškai nemoku.
Jis pradėjo kalbėti vokiškai, bet
matydamas, kad iš manęs ir vo-
kietis menkas, paklausė, kokias
kitas kalbas aš žinau. Atsakiau,
kad lietuvių, ir žinau rusų kal-
bą. Jis pradėjo kalbėti rusiš-
kai. Kaip aš nustebau — Ang-
lijos policistas kalba rusiškai! Man
akyse šviesiau pasidarė!

Aš jam trumpai papasakojau,
kaip nuo rusų valdžios pabėgau
ir klausiau, kur jis rusiškai iš-
moko. Jis atsakė, kad ir jis prieš
15 metų iš Rusijos pabėgo. Įve-
dė jis mane į karčiamą, nupirko
valgyti ir gerti. Aš jį klausiau,
ar jis nežino kokio rusiško žy-
do, kuris turi siuvyklą ir galė-
tų man duoti darbą. Jis man at-

sakė: "Kam tau žydų? Aš tave
pristatysiu pas lietuvių siuvė-
jus!"

Čia jau man dangus pasirodė...
Jis mane išvedė iš karčiamos
ir nuvedė prie kokio tai geležin-
kelio stoties, sumokėjo 12 penų
ir liepė kunduktoriui, kad ten ir
apsirengiau — man vėl tas pa-
tarnautojas atnešė valgio ir vis
nuo to paties žmogaus.

Mane pristatė pas tą vaikną
ir jis man davė darbą. Aš ne-
klausiau, kiek jis man mokės,
tai už savaitę darbo man nieko
nemokėjo, tik davė nakvynę ir
valgį. Aš pamačiau, kad dau-
giau darbo padarau, kaip jis, tai
paprastai užmokėsio. Jis su-
tiko man mokėti 12 šilingų į sa-
vaitę, bet reikalavo 1 šilingo nuo-
mos į savaitę už buveinę. Susi-
taikėme. Aš dirbau ir per 7 sa-
vaites sutaučiau 70 šilingų.

Su pradžia vasaros darbai bai-
gėsi. Užėjo bedarbė. Sumaniau
važiuoti į Ameriką.

Klausinėdamas suradau laiva-
korčių agentūrą, tai nuėjau ir
klausiau, kiek kainuoja kelionė
į Ameriką. Atsakė, kad 70 šil-
lingų.

Vėl bėdos! Laivakartę galiu
nusipirkti, bet nė varinio neliks
kelionei. Aš visgi norėjau nu-
siderėti, bet agentas jokių bū-
du už laivakartę nenuleido. Ta-
čiau jis patarė, kad už 70 šilin-
gų aš galiu važiuoti į New Yor-
ką arba į Philadelphia. Sakė,
kad tiek pat kainuoja ir su ge-
ležinkeliu iš New Yorko iki Phi-
ladelphijos. Jis tvirtino, kad ge-
riau keliauti į Philadelphiją, nes
New Porke esą per daug žmo-
nių.

Aš nusipirkau bilietą iki Phi-
ladelphijos.
Išvažiudamas nuėjau pas tuos
suvalkiečius atsisveikinti. Ten
viena mielaširdinga senmergė
kelionei man davė 1 šilingą. Tai
su tuo šilingu aš ir išsileidau į
Ameriką.

Mat, mano nepataikyta kryp-
tis į anglių agentūrą, kuri ve-
žia tiesiog į Ameriką. Atvežė ma-
ne vėl į Rotterdamą. Surinko mū-
sų nemažą pulką, susodino į lai-
vą ir išsiuntė į Ameriką.
Kelionė buvo nuobodi, bet vil-
tinga...

(B. d.)

SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

PRIE NAUJŲ RŪPESČIŲ SLENKŠČIO

Chicago lietuvų operos
valdybai, atėjusiai vadovauti
šiam sezonui, ant pečių krito
sunki ir atsakinga našta: se-
kančių metų pavasarį pastaty-
ti lietuvių V. K. Banaicio mito-
loginę trijų veiksmų operą
"Jūratė ir Kastytis". Šią operą
statyti Chicago Lietuvių Ope-
ra planavo jau senokai, tačiau
tik dabar susilaukta operos
klavyro, orkestracijos, kas ir
įgalino pradėti šį sunkų, bet
tikrai reikalingą lietuviškos
operos pastatymo darbą.

Ar ši opera bus gera? Į šį
klausimą atsakė spaudos ir
Operos kolektyvo žmonės
maestro A. Kuciūnas, prista-
tydamas "Jūratę ir Kastytį".
Jis teigė, kad tai būsimi vi-
na iš geriausių, Chicago Lie-
tuvų Operos kolektyvo staty-
tų operų.

Gi komp. Vladas Jakubėnas
leidinio įvade šitaip sako:
"Opera "Jūratė ir Kastytis" yra
veikalas, kuris visumoje turi
daug vertingų muzikinių tur-
tų: gražios, lietuviško atspa-
vio, melodijos, pasakiškai fan-
tastinės nuotaikos, vietomis di-
delės ir emocinės įtampos"...
Ir taip toliau".

Taigi išeivijoje gyvenantieji
lietuviai sulaukė tikrai vertin-
go meno kūrinio, kuriuo ga-
lėsime ateinančių pavasarį tik-
rai pasigerėti.

Tačiau tiems užmojams pa-
siekti — pastatyti visai naują
operą — reikia ypatingų pa-
stangų. Todėl neveltui šios
operos išleidimui buvo suda-
rytas specialus komitetas, kuris
keletos metų eigoje sutelkė
lėšų ir jo dėka šiandien turime
klavyrą — išleistą operą. Be
abejo operos pastatymui rei-
kės žymiai daugiau lėšų, nei
kuriai kitai, jau anksčiau sta-
tytai operai.

Rūbai, scenovaizdis taip pat
ypatingai sudėtingi, pareika-
lauja naujų pastangų ir lėšų.
Žodžiu, Chicago Lietuvių
Opera stovi prie naujų ir didė-
lių rūpesčių slenkščio. Ar ji
pavyks peržengti sėkmingai —
priklausys ne tik nuo Lietuvių
Operos valdybos, meno vado-
vo, viso kolektyvo, bet ir nuo
lietuvių visuomenės dėmesio.
Ar pavargstame tokio pla-

taus masto užmojus vykdyda-
mi? Tiesa, piniginiai reikalai,
aukos ir prašymai vargina lie-
tuvius. Bet džiugu, kad uždri-
tu skatiku lietuvių visuomenė
iki šiol vis dar nuosirdžiai da-
lijasi. Ir Chicago Lietuvių
Opera, pradėjusi šešioliką se-
zoną mano, kad ir šis užmo-
jus — pastatyti Jūratę ir Kas-
tytį lietuviškoje scenoje baigsis
sėkmingai. Tam Chicago Lie-
tuvų Opera deda pastangas ir
visokeriopos tautos ieško lie-
tuvų visuomenėje.

Vienas tautos pavyzdėlis ga-
lėtų būti kad ir šių metų lap-
kričio mėn. 6 dieną, vakare,
Inn Motion gražioje salėje, ruo-
šiamas Chicago Lietuvių Ope-
ros tradicinis balius. Iš pavir-
šiaus žiūrint, atrodo, kad no-
rima tik pasilinksmiti. Gi tik-
rumoje reikalias glūdi giliau.

Štai vicepirmininkas Vlado-
vas Momkus, ilgametis šios
operos dainininkas nesąs atsa-
komybę ir už šio tradicinio
vakaro suruošimą sako:

"Ne vien pasilinksmiti čia
renkamės. Norime, kad su mu-
mis būtų drauge kuo daugiau
dele ir emocijų įtampos"...
Ir taip toliau".

Norime susigventi, gražioji lietuvių
jiems išsakyti savus rūpesčius, visų lietuvių pasididžiavimu.

Chicago Lietuvių operos vicepirmininkas Vaclovas Mom-
kus dalinasi su spauda bendradarbiu Jurgiu Janušaitiu
"Jūratės ir Kastyčio" operos pastatymo rūpesčiais.

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra
veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kėlas.
Kietais viršeliais irisios knygos kainą yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50.
Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lie-
tvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis.
Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydenas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir
intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose.
Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliuda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo
Kudirkos pabėgimą ir jo išlavimą rusams. Tragedija įvyko bendra-
darbiatoju ir tiliu statytoju su sovietais sukelty mitų miglose apie
besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaipa 3 dol.

Jurgis Gliuda, AGONIJĄ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Ap-
rašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos na-
rių elgesys tragiskose dienose.

Stefanija Rūkiene, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsi-
minimai: parašyti ramiu, klasišku stiliumi apie sunkią pavergto lie-
tvių dalį. Aprašymo būdas ir stilis prilygsta geriausiems žarsiosios
rašytojos Pearl Buck kūriniams. 528 psl., kietais viršeliais, kai-
nuoja 6 dol.

Juozas Kapčinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie
diant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyk-
lose, Vokietijoje, 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minočių tikslumu aprašyta
paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra
įkryškęs nesikeičias komunizmo klasingumas pavergiant tautos ir
asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲJ.
Autorė buvo Vilniuje. Trakose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose,
Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai, ką ji ten matė, kokias
kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat
išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGIŠKŲJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietu-
vą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Au-
toriaus pastabuma neapgauna inturisto ir agitpropo propaganda bei
užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIKUOSE 1944-54 m. 43
psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie Išeivios kultū-
rinį gyvenimą. Skurdi tremtis jį nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau žu-
kingi. Pasijaukime visi, skaitydami Krizo Pieperio 77 ANEKDOTUS,
52 psl., \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami
NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608
atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridodant
čeką ar piniginę perlaidą.

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du
didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pa-
siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras,
jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben-
druomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.
Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš
10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mė-
nesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apraustai iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy. 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Tikrai nuoseklus leninizmo kelias

E. Vasiliauskas, Lietuvos komunistų partijos centro komiteto vyriausias mokslinis bendradarbis, "mokslinėje" partijos spaudoje paskelbė studiją, kuri vadinasi "Iš lietuvių tautos revoliucinių kovų į nuoseklus leninizmo kelią". Ši "studija" yra tokia svarbi, kad Chicagoje leidžiama Vilnis rado reikalo ją perspausdinti. Šiam "mokslininkui", jeigu ne Lenino medalį, bet bent jau Šumausko pasirašytą pažymėjimą tikrai vertėtų rekomenduoti.

Kokiu keliu Leninas ėjo, lietuviai labai gerai žino. Bet "vyriausias mokslininkas" Vasiliauskas įrodė, kad lietuvių komunistų vadas Kapsukas ėjo tais pačiais keliais. Jeigu kas tuo netikėtų, tai jis išvilko viešumo faktus, kurie iki šio meto net labai atsidavusiems komunistams nebuvo žinomi.

Visi žinome, kad Leninas, rusams vedant kovą prieš vokiečius, su vokiečių generaliniu štabu susitarė padėti vokiečiams palaužti rusų pasipriešinimą. Jis pasižadėjo griauti rusų atsparumą iš vidaus. Vokiečiai plumbuotame vagone iš Šveicarijos pervežė Leniną į Suomiją, iš kur jis lengvai galėjo pasiekti Petrogradą. Be saugios kelionės, vokiečių štabas davė Leninui stambias sumas pinigų Petrogrado Pravdai leisti ir agentams siuntinėti po visus svarbesnius Rusijos miestus. Lenino agentai pradžioje agitavo prieš karą, o vėliau ir prieš rusų valdžią, o kai rusai, nuvertę carą, išsivyrko seimą, tai jis išėjo ir prieš demokratiniu būdu išrinktą seimą. Geresnio agento Rusijoje vokiečiai negalėjo turėti.

Vasiliauskas išvelka viešumon, kad ir Vincas Mickevičius — Kapsukas nuėjo Lenino keliu. 1921 metų rudenį, kai jau buvo atstatyta Lietuvos nepriklausomybė ir bolševikų durtuvais paremta Kapsuko valdžia iš Lietuvos buvo išvyta, tai Kapsukas Lietuvos komunistų partijos suvažiavimą sušaukė Vokietijoje, Karaliaučiuje, vieno vokiečių komunisto dideliame bute. Vokietijos atvažiavo keli komunistai iš nepriklausomos Lietuvos, bet daugiausia suvažiavo iš Sovietų Rusijos. Suvažiavimas prasidėjo 1921 m. spalio 25 d. o baigėsi tik spalio 29-tą.

Anksčiau buvo skelbiama, kad šis suvažiavimą suorganizavo J. Greifenbergeris, bet Vasiliauskas tvirtina, kad vyriausiu Karaliaučiuje vykusio suvažiavimo organizatoriu buvęs pats Kapsukas. Vasiliauskas sako, kad suvažiavimui dienotvarkę paruošė ir svarbiausius pranešimus padarė V. Kapsukas. Jis suvažiavusius infor-

KARIO - KOVOTOJO DIENOS PROGA

Esame išvakarėse visiems žinomos dienos — 1918 m. lapkričio 23 dienos, kai buvo krašto apsaugos ministerio Augustino Voldemaro paskelbtas patvarkymas organizuoti Lietuvos kariuomenę.

Tai buvo prieš 53 metus. Kariuomenės organizavimas, faktiškai buvo realizuotas, kai 1919 m. ministras pirmininkas Mykolas Slezevičius paskelbė pagarsėjusį atsišaukimą, kviesdamas savanorius ginti kraštą nuo besibraunantių užpuolikių.

Kai tik nuskambėjo to atsišaukimo žodžiai "Vyrai, ginkimės Lietuvą!", tuoj sujudė aukštaitai, žemaičiai ir sukruto visos kraštas. Užtat nejučiomis mintis nuskrenda į 1918 - 21 m. mūsų karių žygius. Savanoriai, skurdžiai ginkluoti, pusalkani, apiplyšę, be patyrusių vadų ir patys be patyrimo, bet dvajoje milijonai, išėjo iš šiaurinių pasienių, iš kumetynų, iš lūšnų, iš didžiojo karo palikčių griuvėsių. Išėjo dėl to, kad jie jau buvo Basanavičiaus "Aušros" ir Ku-

dirkos "Varpo" prikelti, pažadinti didžiajam žygiui. Išėjo tvirtai pasiryžę nutraukti vergijos pančius bei grąžinti savo tėvynę laisvę.

Lietuvos kario — kovotojo žygiai buvo atžymėti Kėdainiuose, Sėtoje, Panevėžyje, Zarasuose, Dauguvoje, Radviliškyje, Šiauliuose, Sirvintuose - Giedraičiuose, Merkinėje, Perlojoje, Suvalkuose ir kitur. Tai buvo vietovės, sprendžiančios 1918 m. Vasario 16 - tos akto likimą. Karys — kovotojas savo kraują tada apibrėžė naujos valstybės sienas ir įgyvendino Vasario 16 - os nutarimus. Ir įgyvendino tik dėl to, kad tautos moralė buvo labai aukšta, kad tauta vieningai ir ryžtingai kovojo už laisvės atgavimą.

Tautos veteranai paskelbė Nepriklausomybės Aktą, o savanoriai, aukodami savo gyvatis, sudarė sąlygas tam aktui įgyvendinti. Jie buvo nepalaužiamos dvasios, tvirto būdo, plieninio ryžtingumo ir begalinio drąsumo vyrai, nors daugelis jų bu-

mavo apie Vilniuje sudarytą ir jo vadovautą "tarybinę" valdžią ir apie jos nepasisekimus. Vasiliauskas šitaip praneša apie tą Karaliaučiaus suvažiavimą:

"Vėliau išleistoje medžiagoje apie suvažiavimą V. Kapsukas rašė, kad beveik iki pat galo viskas ėjo labai gerai. Visi suvažiavimo dalyviai uoliai dirbo komisijose, aktyviai diskutavo ir visais opiausiais klausimais buvo priimtos nuodugnios tezės arba rezoliucijos. Suvažiavimas jau baigėsi, buvo išrinktas naujas partijos Centro Komitetas, dalis delegatų iškeliavo į namus. Staiga, balsuojant paskutinę rezoliuciją, įsiveržė į butą vokiečių policija, suėmė jame buvusius suvažiavimo dalyvius, konfiskavo kai kurias rezoliucijas bei protokolus, o vėliau jų kopijas perdavė Lietuvos žvalgybai. Tarybų Rusijos vyriausybė pasirūpino, kad vokiečiai paleistų LKP (Lietuvos komunistų partijos) III suvažiavimo delegatus, ir 1921 metų gruodžio mėnesį jie buvo išsiųsti iš Vokietijos į Tarybų šalį". (Vilnis, 1971 m. sp. 26 d. 2 psl.)

Z. Vasiliauskas, paskelbdamas pokarinės vokiečių valdžios pagalbą Kapsuko sušauktiems komunistams, parodė, kad vokiečiai padėjo netikėtai Leninui, bet ir Leninui dirbusiam Kapsukui. Vasiliausko iškeltas faktas aiškiai parodo, kas lietuviams komunistais rūpinosi. Lenino valdžia rūpinosi į vokiečių nagus patekusiais komunistais, nes Kapsukas ir jo bendradarbiai dirbo ne Lietuvos, bet Rusijos valdžią pagrobusiui Leninui ir jo grupei.

Lieka neišskus dar vienas klausimas: kas pranešė vokiečių policijai, kad Karaliaučiuje posėdžiauja lietuviai komunistai? Vokiečiai turėjo labai tikslias informacijas, nes į namus įžengė kaip tik tuo momentu, kai buvo balsuojama paskutinė rezoliucija. Nejaugi Greifenbergeris galėjo būti vokiečių agentas?

POV. DIRKIS
vo dar nepamačė. Kovojo jie ne dėl garbės, ne dėl kokios sau asmeniškos gerovės, o dėl visos tautos labo, dėl Lietuvos išlaisvinimo. Ir jų ta kova buvo apvainikuota nevystančiu garbės vainiku.

Kas gi tai juos skatino kovoti, aukoti savo gyvybę? Tai daryti juos skatino savo krašto, savo žmonių meilė ir didelis laisvės troškimas.

Kaip matome, Lietuvos kariuomenė nebuvo iš daugy nukuritus. Tai buvo lietuvių tautos kūdikis, kuris greit subrendo ir

savo atsidavimu tautai, savo meile ir savo begaliniu pasiaukojimu iškovojo Lietuvai nepriklausomybę. Be jos pagalbos, galima drąsiai sakyti, 1918 m. Vasario 16 - tos Nepriklausomybės Akto vargu būtų realizuotas. Tad niekas šiandien negali sakyti, kad atkuriant Lietuvą kariuomenė Lietuvai nebuvo reikalinga.

Kaip prieš 700 metų kariuomenės buvo Lietuvos nepriklausomybės garantai, taip ir prieš 53 metus ji gal daugiausia prisidėjo prie Lietuvos nepriklausomybės atgavimo.

KAS YRA IMPERIALISTAI?

Rusija ir Kinija, — atsako AFL/CIO

Amerikos Darbo Federacija ir Industrių Organizacijų Kongresas (AFL — CIO) naujais išleido labai vertingą brošiūrą "Who is the imperialist?" (Kas yra imperialistas). Brošiūroje tikrais faktais ir skaičiais duotas aiškus atsakymas į raudonųjų maniakų nepalaužiamus reikavimus, kad Jungtinės Valstybės esančios imperialistės.

Brošiūroje "Kas yra imperialistas?" pabrėžtinai parodoma, kad po praeitojo pasaulinio karo vieninteliai imperialistai mūsų planetoje beliko Rusija ir Kinija, ir nurodoma faktais, kad abidvi komunistinės imperijos žingsnis po žingsnio karo ir jau po karo metais vykdė savo kaimynų ir žmonių užgrobito politiką, pradedant Stalino ir Hitlerio samokslu 1939 metais, pasidalinant Lenkiją, okupuojant ir pavergiant Baltijos valstybes — Lietuvą, Latviją ir Estiją — ir aneksuojant Besarabiją ir dalis Suomijos teritorijas, visuose tuose kraštuose įvedant barbarišką kolonijinę pri-

paudos ir eksploatacijos sistemą. Taip pat minimos Sovietų Rusijos pastangos atplėsti iš Persijos Azerbeidžaną, samokslą komunistų perversmo būdu pasijungti Graikiją ir įvairias diversijas dešimtyse kitų kraštų, tiems tikslams išlaikant istis armijas šnipų, diversantų ir visokių kitokių išdavikų vistose kraštuose.

Kad ir mažesniu mastu, raudonoji Kinija irgi stengiasi sekti savo "idejų draugės" raudonosios Rusijos pavyzdžiu. Tiesiog žiauri okupacija ir pajungimas, pastangos įsivaldyti Malajoziją, Indokiniją ir Indoneziją yra keli nauji įrodymai, kaip "taikiai bendradarbiaujant" bendrų imperialistinių tikslų siekdamas Rusija ir Kinija.

Kuomet komunistinės imperijos ne tik neatsisako savo imperialistinių užmačių ir tik visą laiką planuoja kaip daugiau laisvų tautų pavergti, buvusios Vakarų kolonijinės imperijos visos iki vienos išsižadėjo savo kolonijų, suteikdamos arba grąžindamos visišką nepriklausomybę 68 kraštams su pusantro milijono gyventojų. Sovietų Rusija tuo pačiu metu įsijungė į savo aptvarą daug šimtų tūkstančių ketvirtinųjų kilometrų ne savo žemių su dešimtimis milijonų gyventojų ir pavertė savo klusniais satelitais Rytų ir Cent-

ro Europos valstybes su puse Vokietijos imtinai, padaugindama savo kolonijinę imperiją 130 milijonais vergų... Tuo tarpu Jungt. Valstybės po šio pasikūtinio karo ne viena ketvirtina nepadidino savo teritorijų.

Brošiūroje, be to, primenamas daugelio jau pamirštų faktas, kad Sovietų Rusija už savo plėšikišką imperializmą ir kolonializmą sykį jau buvo išmesta iš pasaulio tautų šeimos.

Nors buvusioji Tautų Sąjunga buvo bejėgė ir mirė nuo savo

PAVOGĖ DAGIO 19 SKULPTŪRŲ

Yra meno mėgėjų, kurie įvagia meno. Toronte gyvenantis skulptorius Dagys yra vagių mėgiamas menininkas. Pradedant 1953 metais iki šiol pavogė 19 jo darbų.

1971 m. rugsėjo mėn. 25 d. kažkokie Dagio meno "mėgėjai" išmušė stiklą ilindo per langą į "katedrą", radę staltiesių, priegalių bei rankraščių, suvyniojto septynių skulptūrų (kai kurios buvo didelės) ir dar kai ką pasiėmę, iš vidaus duris atsidarė išėjo.

Dagio darbus žmonės perka. Atvyksta net iš Detroito, Clevelando, Chicago, Buffalo ir New Yorko bei kitų vietovių.

— Vis dėlto mano darbų ir kitur nukliaukė, — sako menininkas Dagys. Čia paduoda keli atvejai, kur dinga dar 12 Dagio darbų: Iš Lietuvių Namų — 3 stovylos; iš Studentų patalpų Lietuvių prapijos namuose — 2 darbai; iš dviejų galerijų — po vieną — 2 darbai; nuo autoriaus namo fronto — 2 sunkios ažuolines skulptūras; iš vasarnamio aikštės prie Georgian Bay — 3 darbai.

Kas gali sakyti, kad žmonės nemėgsta meno. Bet dailininkas Dagys gal daugiausia juos traukia.

Dagys nenusiminė. Jis skubą daugiau skulptūrų sukurti, kad būtų žmonėms ir ką pasižiūrėti. Jeigu kas neišgalės nusipirkti, tai bent turėtų ką pasivogti.

M. S.
Impotencijos, ji tačiau per savo trumpą amžių išlaikė savo moralinį lygį, ko negalima pasakyti apie šiandieninę "Jungtinę Tautomis" pasivadusią hipokritų kongregaciją. Tautų Sąjunga už Suomijos užpuolimą, Baltijos valstybių pavergimą ir drauge su Hitleriu Lenkijos pasidalinimą buvo Sovietų Rusiją išmetusi iš laisvųjų pasaulio tautų šeimos. Gi šiandieninėse Jungtinėse Tautose ne tik imperialistinė kolonijinė Sovietų Rusija jaučiasi kaip namie, bet 130 milijonais vergų... Tuo tarpu Jungt. Valstybės po šio pasikūtinio karo ne viena ketvirtina nepadidino savo teritorijų.

Brošiūroje, be to, primenamas daugelio jau pamirštų faktas, kad Sovietų Rusija už savo plėšikišką imperializmą ir kolonializmą sykį jau buvo išmesta iš pasaulio tautų šeimos.

Nors buvusioji Tautų Sąjunga buvo bejėgė ir mirė nuo savo

Vincas Mickevičius - Kapsukas 1921 metais Karaliaučiuje sušaukė lietuvių komunistų suvažiavimą, į kurį įsiveržė vokiečių policija ir visus dalyvius suėmė.

Klaipėda Ordino Valdžios (1252 - 1525 m.)

45

1409 — naujai atstatomos Klaipėdos miesto lokatorium (burmistru) buvo nekurius Johann Lankau iš Dancigo paskirtas. Jam buvo 500 markių avanso išmokėta. — Dr. Joachim, Das Marienburger Tresslerbuch, p. 463.

1409 — vasarą prasidėjo žemaičių sukilimas. Liepos mėn. gale žemaičių kariai jau pasirodė Klaipėdos apylinkėje. — SRP III, p. 300.

1409 — žemaičiai puolė Klaipėdą, bet jos paimti neįstengė. — Voigt VII, p. 52.

1410 — Klaipėdos apgulusimas po žalgių mūšio. — CEV p. 211, 213, 241, 245, 274 ir 275.

1412 — Lietuva pateikė karaliui Zigmantui, kuris tarpininkavo Lietuvos ir kryžiuočių konfliktą, reikalavimą, kad kryžiuočiai grąžintų Klaipėdą Lietuvai. — Lites ac Res gestae inter Polonos Ordinumque Crificerorum II, p. 59.

1413 — sausio 27 d. — keturiolika žemaičių atstovų pareiškė Makrai Kaune, kad Ordinas neteisėtai valdo Klaipėdą. — Lites ac Res gestae... II, p. 150. — Dundulis, Lietuvių kova dėl Žemaitijos ir Užnemunio, p. 118, 119.

Vėlesnius Ordino atsiliepimus į žemai-

čių protestą žiūrėk — Lites ac Res gestae inter Polonos... III, p. 76, 92 ir 105.

1413 — Ordino atstovai iėgė Makrai, kad Klaipėdą Ordinas gavęs iš Kuršo vyskupo ir bažnyčios dar prieš įgydamas Žemaitiją, ir todėl Klaipėda nesanti Žemaitijoje. — SRP II, 709 — 711. — LUB V, 622 — 623. — Lites ac Res gestae... II, 74, 140 — 144 ir Lites... III, 90, 95.

1413 — lietuviai teigė, kad kardininkų įkurta Mėmelio pilis, kuri lietuvių vadinama "Caloypede" su visais turtais yra įkurta tikroje žemaičių žemėje. — Lites ac Res... II, 139, 140 ir Lites ac Res... III, 41, 43. — Dundulis, Lietuvių kova... p. 129.

1413 — gegužės 3 d. — paskelbtame Makros sprendime sakoma, kad Klaipėda esanti pastatyta žemaičių žemėje (Item invenimus ex depositione testium, quod castrum Memel est edificatum in terra Samagitarum). — LUB II, 709. — Lites... II, 304. —

1413 — Lietuvos atstovai reikalavo Žemaitijos su Klaipėdos pilimi. (Iš Lenkijos ir Lietuvos atstovų rašto karaliui Zigmantui dėl ginčo su Kryžiuočių ordinu.) "Taip pat (reikalaujame grąžinti) Žemaitiją su Klaipėdos pilimi, kuri buvo atskirta nuo Žemaitijos bei Lietuvos visų ribų ir sienų, kaip viešpaties Vytauto sienų aprašymuose atskirai pažymėta..." — Lites ac Res gestae... III, 54. — Lietuvos TSR Istorijos Šaltiniai... p. 89.

1413 — metų gale Flandrijos (Burgundijos) riteris Guilbert de Lanoy tvirtina, kad persikėlęs iš Užmario (Neringos) per

Kuršių Marias, jis ties Klaipėda įžengė į žemaičių žemę. (entre ou pais de Sammette... une riviere nommee le Live (dal. Bartuva) laquelle depart les pais de Correlant et de Sammette). — SRP III, 446.

1414 — Klaipėdos komfūrijos ginklų sąrašas. — Grosses Zinsbuch des Ordens, Ordens Foliant 131, p. 74.

1414 — balandžio 24 d. — Grabove, Kujavijoje, prasidėjusiame abiejų pusių valdovų suvažiavime, Lietuva reikalavo Žemaitijos iki Nemuno ir Baltijos jūros, reikią, ir Klaipėdos. — Dundulis, Lietuvių kova dėl Žemaitijos... p. 144.

1414 — karo metu Lietuva reikalavo Klaipėdos. — SRP III, 344, 379. — CEV, 366. — Voigt VII, 248. — Krollmann, Politische Geschichte des Deutschen Ordens in Preussen, p. 119.

1415 — kovo mėn. — Ordinas skundė Vytautui, kad žemaičiai paldinėja Klaipėdą. — CEV, 313, 314.

1416 — sausio mėn. pabaigoje ar vasario mėn. pradžioje žemaičių atstovų delegacija skaitė Konstanco Bažnyčios susirinkime skundą prieš Ordiną — "Proposicio Samaytarum". Šis skundas viduramžių vokiečių kalba randasi "Athenum Wilenskio", VII, 30. — CEV, 1018 — 1024. — Lites... III, 184 — 190.

1416 — liepos mėn. — Konstanco lietuvių ir lenkų delegacijos raštuose buvo reikalaujama, kad kryžiuočiai grąžintų Klaipėdos pilį. — Lites... III, 100 — 102. — Lukas David, Preussische Chronik VII, 124. — Lietuvos TSR Istor. Šaltiniai, p. 90.

1416 — spalio 15 — 17 d. — Veliuonoje vykusiose derybose tarp Lietuvos — Lenkijos ir Ordino, Lietuva vėl reikalavo visos Žemaitijos ir Klaipėdos. — SRP III, 36. — CEV, 367. — Erich Weise, Die Staatsverträge des Deutschen Ordens in Preussen im 15. Jahrhundert I, 119.

1418 — spalio 13 — 22 d. — Veliuonoje vykusiose Lietuvos — Lenkijos su Ordinu derybose Lietuvos atstovai ir vėl reikalavo visos Žemaitijos su Klaipėda. — SRP, III, 379. — CEV, 432. — E. Weise, Die Staatsverträge... p. 131.

1419 — gegužės 5 — 12 d. — Gnievkove (Kujavijoje) atnaujinus Lietuvos — Lenkijos su Ordinu derybose, Lietuva kietai reikalavo visos Žemaitijos su Klaipėda. Dėl pastarosios aiškiai sakoma: "Item in partibus Litwanie et Samaytarum incipatur limites a Mari salso usque ad fluvium Memel, ita quod castrum Memel maneat prout est in terra Samaytarum". — E. Raczyński, Codex diplomaticus Lithuaniae, p. 236 — 238. — Lietuvos TSR Istor. Šaltiniai, p. 91.

1419 — birželio pradžioje — žemaičiai vėl puolė Klaipėdos apylinkę ir pajūrį. — CEV, 449. — Krumbholtz, Samaiten und der Deutsche Orden bis zum Frieden am Melno — See, p. 198.

1420 — sausio 6 d. — karaliaus Zigmanto arbitras — sprendimas Vraclove (Breslau). Prieš tai į Vraclovą atvykusi Lietuva — Lenkijos delegacija vėl reikalavo Žemaitijos su Klaipėda. — Lites... III, 52 — 55. Articuli accusationis.

1420 — rugsėjo 8 — 11 d. — Vytautas susitiko su Ordino Did. magistru Kuchmeisteriu Veliuonoje. Ten Vytautas, pagal Ordino raštus, atsisakė Klaipėdos. — CEV, 494 — 495.

1420 vasarą — žemaičiai nuolat pūdinėjo Ordino rankose buvusį Palangos pajūrį. — LUB V, 638.

1420 — po Veliuonos susitikimo Kuchmeisteris pasiuntė popiežiui skundą prieš Vytautą. Čia vėl sakoma, kad Vytautas reikalavo Klaipėdos. — CEV, 463 — 466; nr. 860.

1421 — balandžio 8 d. — Ordino prokuratorius J. Turgardas iš Romos rašė Did. magistrui, kad Vytautas stengiasi gauti Klaipėdos pilį. — CEV, 464 ir 519. — Pfizner, Grossfürst Witold als Staatsmann, p. 138.

1422 — gegužės mėn. — Lietuva ir Lenkija įteikė popiežiaus legatui Žemės savo teritorinius reikalavimus. Lietuva reikalavo grąžinti jai visą Žemaitiją su Klaipėda. — CEV, p. 521, nr. 1005. — CEV, p. 573, nr. 1045.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

DR. ANNA BALONAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAPO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PRospect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą,
Jei neatšiliepija, skambinti 374-8012

Telef.: PRospect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kasdien po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

IR

DR. B. B. SEITON

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.,
antradieniais nuo 1-5, treč.
ir šeštadieniais, 1-5, treč.
ir šeštadieniais, 1-5, treč.
ir šeštadieniais, 1-5, treč.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiliepija, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadieniais uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ket-
virtadien., penktadieniais nuo 8 iki
7 val. popiet. Ketvirtadien. ir šeštadi-
eniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradien. nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiad.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sėstadi-
eniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123.
Jei neatšiliepija, tai telefonai: GI 8-6185

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai, protezai, med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Sėstadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonai: PRospect 6-5084

Brighton Parkas

Joniskiečių Klubas

Joniskiečių Labdarybės ir
Kultūros Klubas seniai laukia-
mas metinis parengimas bei se-
nų narių pagerbimas įvyks sek-
madienį, lapkričio 14 dieną,
Hollywood salėje, 2417 W. 43rd
St. Pradžia 4 val. po pietų. Prie-
šio parengimo jau iš anksto
ruošiamasi, kad jis gerai pavyk-
tų ir klubo nariai bei atvykusieji
svečiai turėtų daug malonumo,
šauiniai bičiuliškai pasisvečiuo-
ti. Klubo nariai bus tik tie pa-
gerbti ir jiems įteiktos dovanė-
lės, kurie išbuvo klube 40 metų
ar ilgiau. Manau, kad mažai to-
kių turėsime, nes daugelis tų
senų narių jau amžinai miegu-
žumigo. Štai prieš kelias savaites
vienas seniausių klubo narių,
šauiniai bičiuliškai pasisvečiuo-
ti. Klubas nariai bus tik tie pa-
gerbti ir jiems įteiktos dovanė-
lės, kurie išbuvo klube 40 metų
ar ilgiau. Manau, kad mažai to-
kių turėsime, nes daugelis tų
senų narių jau amžinai miegu-
žumigo. Štai prieš kelias savaites
vienas seniausių klubo narių,
Walter Buknis, tragiškai žuvo,
— buvo mašinos užmuštas prie
69 ir Western gatvių kampo.
Sunku surasti kitą tokį narį
kaip Walter Buknis, kuris tiek
daug darbavosi šio ir kitų klubi-
nų gerovei bei gausiai finansiškai
juos paremdavo. Gaila, kad
nesulaukė savo pagerbimo dien-
nos.

Klubas susirinkimas spalio
5 d. Hollywood salėje gerai pra-
ėjo. Atsistojimu buvo pagerbi-
tas miręs narys Walter Buknis,
o jo dukrai, žentui, broliui bei
kitiems artimiesiems giminėms
išreikšta užuojauta.

Raštininkės Antoinette Kalys
protokolas ir kitų valdybos na-
rių pranešimai buvo priimti.
Skaitytas laiškas nuo Naujienų
ir nutarta paimti porą bilietų į
jų ruošiamą banketą spalio 31
dieną. Išrinkta komisija ir sve-
čių patarnautojai savo metiniam
parengimui lapkričio 14. Susi-
rinkimui užsibaigus su tradici-

GRADINSKAS

AM-FM RADIJAS
STEREO
FONOGRAFAS
NAMŲ ELEKT. IR BATER.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidinai — Pilna apdrusė
ZEMA KAINA
R. ŠERNAŠ
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dieno iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

**DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI
YRA GERIAUSIA DOVANA**

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną
asmeniškai pažino, ekaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi
jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dė-
dės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus lai-
kus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai
galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko para-
šytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo
bruožus. Jie pradžius kiekvieną, kas ji atsimsena ir pa-
žinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A.
Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasako-
jimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų lietuvių švie-
suolių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS,
Juozą Adomaitį - Šerno gyvenimo bruožai. Išeido Ame-
rikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl.,
kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

PASTABOS APIE...

(Atkelta iš 2 ps.)

kuris jau suorganizavo prieš
keletą metų ir mokytojų, ir ūki-
ninkų pagerbimus. Provincis-
kai ir kartu "globaliai", nes
niekur niekas kitur rašytojų
pagerbimų nedaro.

Pagerbimas įvyks sekmadienį,
lapkričio 7 d. Prasidės 10:30
val. pamaldomis šv. Antano
bažnyčioje. Apie 12 val. Lietu-
vių namuose bus akademija ir
po jos — literatūros popietė.
Apie 3 val. įvyks vaisės ten pat,
Lietuvių namuose. Svečių tarpe
numatyta turėti vyšk. Vincentą
Brizgį, JAV LB c. v. - bos pirmi-
ninką Vytutą Volertą, LRD
pirm. kun. Leonardą Andriekų,
O. F. M. Stasį Santvarą. Visiems
čia įvardytiems svečiams iškil-
mėse numatyta tam tikros
funkcijos. Literatūros vakare
šalia L. Andriekaus ir S. Sant-
varo, savo kūrybą skaitys ir vie-
tiniai V. Alantas bei Marija
Sims. Vaisių metu bus paskai-
tyti sveikinimų raštai ir pasa-
kytos kalbos.

Rašytojų pagerbimą suruošė
Kultūros klubas užsimojo todėl,
kad šimtet sueina 50 metų nuo
nepriklausomos Lietuvos orga-
nizuotų rašytojų užuomazgos,
nuo Meno kūrėjų literatūros
sekcijos įsteigimo. Ir 25 - ri me-
tai nuo Lietuvių Rašytojų drau-
gijos (LRD) atsikūrimo išvei-
joje.

ne dainele Ilgiausių metų, at-
ventėm nario Alekso Samuolio
gimtadienį. Buvo paruoštas
vaisių stalas bei parūpintas gra-
žus tortas su žvakutėmis. Su-
kaktuvininkas pavaišino gar-
džiais gėrimais. Dėkojame.

Kitas klubo susirinkimas
įvyks antradienį, lapkričio 2,
Hollywood salėje. Pradžia 8
val. vakaro. Nariai ir nauji kan-
didatai prašomi atsilankyti.

A. Jusas

Erzvilko Klubas

Erzvilko Draugiško Klubas
eilinis mėnesinis — susirinkimas
įvyks trečiadienį, lapkričio 3,
Hollywood salėje (2417 W. 43rd
St.). Prasidės 8 val. vaka-
ro. Kaip visuomet, susirinkima-
praves klubo pirmininkas Be-
nediktas Jūrenas. Susirinkime
turės būti aptarti visi svarbieji
reikalai, susiję su klubo veik-
la.

Nariai privalo budėti, lankyti
susirinkimus ir dėti pastangas,
kad klubas galėtų daugiau pasi-
reikšti kultūrinioose bei labda-
ros darbuose. Neatsilikime toje
srityje nuo kitų organizacijų.
Kaip jau žinoma, mūsų Erzvil-
ko Draugiško Klubas pasirinko
vietą savo susirinkimams
laikyti Hollywood salę, nes ji
galima sakyti, yra Brighton
Parko lietuvių centras. Iš visur
patogu privažuoti ir daug vietos
yra mašinoms pasistatyti. Be to,
salės ir svečių užėigos savininkas
Reimundas Rudauskas vi-
siems maloniai patarnauja. Pra-
šomi nauji kandidatai atvykti ir
prisirašyti prie klubo. Pagal klubi-
no nutarimą, susirinkimą už-
baigus bus vaisės.

A. Jusas

Rengėjai kviečia Detroito,
Windsoro ir kitų aplinkinių
vietovių lietuvius gausiai daly-
vauti. Kas ateis į akademiją,
literatūros popietę ir vaisės, už-
simokės tik 5 dol., tik minima-
linę auką išlaidoms padengti.
Tie, kurie vaisės dalyvauti ne-
norės, galės prisidėti mažą pini-
ginę auką. Daugiau apie pager-
bimą as prieš įvykį neberašysiu.
Kas nori bilietus įsigyti iš anks-
to, tesikreipia į Vladą Paužą
Neringoje, į Kultūros kl. pirm.
Antaną Musteikį, ar kurį kitą
tuo klubo v. - bos narį. Reikia
manyti, kad apsieiti bus bilietų
ir prie jėjimo.

4. Jaunimo darbas ir širdis

Ir toliau liežuvis užlūžta.
Skaitau Vlado Selenio pasikal-
bėjimus Antrojo Jaunimo kongre-
so reikalais su V. Kamantu ir
keikiuosi. Ne ant Kamanto ir
Selenio pykstu. Keikiuosi ir Juo-
zo šlaivos pranešimą iš Daina-
vos skaitydamas. Susirinko,
mat, vyrai, Dainavoje, visi be
klauso, ir sukūrė Jaunimo
kongresui šūkį: "Jaunimo dar-
bas ir širdis/Lietuvių tautos
ateitis". Negi jų tarpe ten nebu-
vo Stasio Barzduko? Negi ne-
buvo nė vieno, kuris turi klausą
eilavimui? Šūkis išėjo girtas,
šlubas. Pirmoji eilutė sau, o
antroji vėl sau. Jeigu nori, tai
kirktį dėk ant "tautos" pirmojo
skiemens, kaip latvis. Tada bus
tvarkoj, tada ritmas bus sklan-
dus. Bet kas gi kirčiuoja pirmą-
jį skiemėnį, kas gi sako tau —
tos? Dar būtų tvarkoje, jei būtų
keistini vietomis žodžiai "lietu-
vių tautos" ir būtų galima rašyti
"tautos lietuvių ateitis". Bet
čia jau visiškai blogai, jau būtų
kazkas panašaus, kaip "stovi
namas stogo be." Taigi, ponai,
kol dar nevēlu, kol dar neats-
pasidino visų Jaunimo kongre-
so blankų su šiuo šlubu - girtu
šūkiu, bent jau pakeiskite kad
ir sekandčiai:

"JAUNIMO DARBAS IR ŠIR-
DIS—VISŲ LIETUVIŲ ATEI-
TIS"

Prasmė liks ta pati, nes "tau-
ta" ir "visi lietuviai" juk tas
pats. Ir jau liežuvis nebels. Po-
nas Barzdukai, ponai Lenkaus-
kiene, ponas Kamantai, ponas
Sakadolski, prašau, atkreipkite
dėmesį, nedarykite tuo nelem-
tu šūkiu sau gėdos!

**5. Stratfordo Festivalyje
sekandčią vasarą**

Tik ką gavau pranešimą, jog
1972-ųjų metų vasarą Stratforde,
Ontario, Kanadoje bus vaidina-
mi sekantieji veikalai:
Shakespeare'o King Lear ir
As You Like It;

Alfredo de Muset'o Loren-
zaccio; Oliverio Goldsmith'o
She Stoops to Conquer.

Yra jau paskelbti ir šių ketu-
rių veikalų pagrindiniai akto-
riai, bet mūsų skaitytojams tuo
tarpu tatau nėra labai svarbu.
Apie kovo mėnesį gausiu pilną
1972 m. vasaros Festivalio pro-
gramą, tai tuomet pakalbėsiu
plačiau.

Alfonsas Nakas

LIETUVIAI KOLOMBIJOJE

Iš Argentinos skrendančius į
Los Angeles Klemensą Puolį su
žmona ir dukra Bogotos aero-
drome sutiko mūsų visuomeni-
ninkę gerb. K. Didžiulienę. Be-
je, perskaičiusi kun. M. Valadkos
knygą "Už laisvą lietuvių" ji man
dėkoja už nusiuntimą ir rašo,
kad tai labai įdomi knyga.
St. Mardosienės Motelyje Me-
delline atostogauja rašytojas
kun. dr. K. Gečys iš JAV. Jis yra
pirmas užs. liet. kunigas, aplan-
kęs sergancius lietuvių mūsų
mieste.

Daug buvusių "dypukų" ap-
lanko Lietuvą, o Algis A. Regis,
Chicago Lietuvių Šv. Kazimie-
ro kapinių lietuvių teisėms ap-
saugoti komiteto pirmininkas,
grįžęs iš Lietuvos rašo:
"Taip ir pajunti, kad tauta te-
nai garantuoja tautinio gyveni-
mo tęstinumą. Daug puikaus
jaunimo; visi žmonės labai ak-
tingo galvojimo ir, nežiūrint vis-
ko, lietuviškumas išplaukia į vir-
šų visose srityse".

Nuoširdžiai Jūsų

Jonas Kaseliūnas

Architekto patarimas

—Pone architekto, matote, kad
aš nepastoviai gyvenu, gal pa-
tarsite, kaip man gauti pigų
butą?

—Padaryk kokią išdaigą ir
butas tau visai nieko nekainuos.

**Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI**

— Amerikos Lietuvių Piliiečių Pa-
salpinio klubo metinis balius įvyksta
šeštadienį, spalio 30 dieną Hollywood
Inn salėje, 2417 W. 43rd St. Bus ska-
nių valgių ir gerimų, gros Antano Va-
lūno orkestras šokiams. Visi yra
prašomi atsilankyti į šį rengimą.
Nariai, kurie nedalyvaus, vistiek tu-
rės užmokėti už bilietą. Baliaus pra-
džia 7 val. vak.

Visus kviečia Komisijos narės
— Brighton Parko Namų Savininkų
sueiga įvyks penktadienį, spalio 29
d., 7:30 val. vak. Vengeliuko salėje,
4500 So. Talman Ave. Darbotvarkė:
Valdyba praneš apie "pigų butą
statybą", peticijų eiga, organizacijos
atsitovai kalbės apie lietuviškos kolo-
nijos išsilaikymą. Bus sudaryta ko-
misija organizacijos dešimtmečio su-
kakti paminėti. Po susirinkimo bus
kavutė. Nariai ir svečiai kviečiami
dalyvauti. Valdyba

A. A.

VILIUI AUGUSTAIČIUI

mirus,

žmoną Adele Balkūnaitę - Augustaitienę
nuoširdžiai užjaučia ir liūdi

Union Pier LNS
Valdyba ir nariai

A. + A.

JURGIS DAMBRAUSKAS

Gyv. 6333 So. Keating Ave.

Daug metų gyveno Phoenix, Arizona

Mirė 1971 m. spalio 27 dieną, 8:30 val. vakaro, sulaukęs 76 metų
amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Panevėžio aps., Naujamiestio par., Kun-
drinės kaime.

Amerikoje išgyveno 58 metus.
Paliko našlė: 2 dukros. Alice Arthur ir Donna O'Kopski,
brois Povilas Dombrauskas, brolienė Vincenta, brolio dukters
Donna Burns ir Virginia Dombrauskaitė, pusėsėrė Ursulė Kriščiukaitė
tėnė su šėma ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas Jurgio F. Rudmino koplyčioje, 3319 So. Litu-
anica Avenue.
Šeštadienį, spalio 30 dieną 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios
į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laido-
jamas Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Jurgio Dambrausko giminės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidotuose ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsiveiklinimą.

Nuolaidė lieka:

Podukros, brolis, giminės.

Laidotuvių Direktorius Jurgis F. Rudminas. Tel. YA 7-1138.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausias gėlių ir vainikų ant-
kapių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKU

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago.
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS CIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: Olympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

**STEP. C. LACK IR SŪNŲ
(LACKAWICZ)**

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228

South Holland, Illinois

